

BERNHARD AICHNER

Wraakgodin

Vertaald uit het Duits
door Roelof Posthuma

DWARSLIGGER 323

Deze dwarsligger® is tot stand gekomen in samenwerking met Ambo|Anthos uitgevers

ISBN 978 90 498 0364 3 | NUR 305

© 2014 btb Verlag

in der Verlagsgruppe Random House GmbH, München

© 2014 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,

Amsterdam en Roelof Posthuma

Oorspronkelijk uitgegeven als *Totenfrau* door btb Verlag

© Uitgave in dwarsligger® oktober 2014 (tweede druk)

Omslagontwerp Studio Jan de Boer, Amsterdam

Omslagillustratie © Terje Rakke / Nordic Life / plainpicture

Foto auteur © Ursula Aichner

Zetwerk Mat-Zet, Soest

Drukkerij Jongbloed, Heerenveen

Verspreiding voor België: Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Alle rechten voorbehouden

www.dwarsligger.nl

Acht jaar eerder

Van bovenaf zie je alles. De zee, de zeilboot, haar huid. Een naakte vrouw aan dek, de zon schijnt, alles is goed. Ze ligt daar gewoon, kijkt naar boven, haar ogen zijn open, alleen zij en de hemel, de wolken. Het is de mooiste plek op de wereld, de boot die haar ouders twintig jaar geleden hebben gekocht, een pronkstuk, een parel, waarvan Triëst de thuishaven is. Zeilen, op het water leven, onder de vrije hemel, waar verder niemand is. Alleen overal water, muziek in haar oren en het zweet dat zich in haar navel verzamelt. Verder niets.

Van Triëst naar de Kornaten. Ze zijn nu drie dagen onderweg, ze hebben geen haast, ze hoeven niets te doen. Vakantie met haar ouders, al zoveel jaren. Binnenkort zijn ze zeventig, door het weer getaand, beiden hartstochtelijke zei-

lers. Altijd al zijn ze op boten onderweg geweest. Al vanaf haar kindertijd. In zwembroek en bikini, nooit naakt.

Twee uur geleden heeft ze zich uitgetkleed, is ze gaan liggen zonder zich in te smeren. Ze wil dat de zon haar verbrandt, dat haar huid schreeuwt wanneer ze gevonden wordt. Ze wil naakt zijn. Eindelijk naakt. Niemand meer die het haar verbiedt. Geen vader. Geen moeder. Alleen op de boot, haar borsten, haar heupen, benen, armen. Dat glimlachje om haar mond en hoe ze lichtjes op de muziek beweegt. Ze zou nu nergens anders willen zijn. Ze zal nog drie uur blijven liggen, zich ongegeneerd uitrekken, de zomer in zich opzuigen. Drie uur lang, misschien vier. Tot die twee eindelijk ondergaan. Tot ze ophouden met schreeuwen. Tot ze ophouden water naar boven te spuwen. Tot ze eindelijk stil zijn. Voor altijd.

Het is middag voor Dugi Otok. Ze verroert zich niet. Ze zal later zeggen dat ze in slaap is gevallen, ze heeft niets gehoord, de muziek stond te hard, de zon had haar moe gemaakt. Ze zal op alle vragen ingaan, ze zal antwoorden, rekenschap afleggen, en ze zal huilen. Ze zal alles doen wat noodzakelijk is,

alles. Later, niet nu. Nu is er alleen de hemel boven haar, ze tekent erop met haar vingers, trekt cirkels, schrijft in het blauw. Ze tekent haar toekomst uit, stelt zich haar nieuwe leven alleen voor. De zaak die nu van haar is. Ze gaat alles veranderen, moderniseren, ze gaat de onderneming weer een succeskoers laten varen. Zij zal alles sturen. Zijzelf, niet Hagen. Ze zal de boot terugbrengen naar Triëst en een nieuwe start maken.

Overall is zweet. Wat geniet ze ervan om naakt te zijn. Een volwassen vrouw die zich niet meer door haar ouders laat zeggen wat ze moet doen en laten. *Je kleedt je niet uit, Brünhilde. Niet op onze boot. Zolang wij leven gelden onze regels, Brünhilde.* Nu niet meer. Er zijn geen regels meer, alleen zichzelf beslist, zij alleen. Geen bevelen meer, geen verboden. Ze heeft zich uitgekleed, ze ligt op het dek en strekt zich uit in de wind. Alles wat ze is wappert als een vlag, ze bloeit op in de zon, ze is gelukkig. Met elke minuut dat ze alleen is gelukkiger.

Brünhilde Blum. Vierentwintig jaar oud. Dochter van Hagen en Herta Blum. Geadopteerd. Ze hebben haar uit het kindertehuis gehaald toen ze drie jaar

oud was, haar opgevoed als een huisdier, opgekweekt tot opvolgster. Ze was Hagens laatste hoop: het familiebedrijf moest blijven bestaan. Hoe dan ook. Ook al konden ze alleen maar een meisje adopteren. Een meisje of helemaal geen kind, werd er gezegd. De wachtlijsten waren lang en Hagens wanhoop was groot. Zo groot dat hij zich liet overhalen, dat hij zich na lang nadenken kon voorstellen dat hij zijn bedrijf aan een vrouw zou overdragen, ooit. Zij moest voortzetten wat voor hem heilig was, ze moest behouden wat hij geschapen had, ze moest voor Hagen een man worden. De begrafenisonderneming Blum was zijn alles, het was belangrijker voor hem dan al het andere.

Een traditioneel bedrijf, haar gevangenis, haar kinderkamer. Kort na de oorlog opgericht in een tijd dat sterven een industrie werd. Wat de burens vroeger deden werd in 1949 door de Blums overgenomen. De burens die geholpen hadden wanneer er iemand gestorven was, die zich om het wassen van het lijk hadden bekommerd, om het aankleden en opbaren, zij werden vervangen door de begrafenisondernemers. Wat heel lang vanzelfsprekend was geweest werd een taboe. Doden aanraken, afscheid van hen nemen voordat ze in de

kist verdwenen. Men was blij dat er iemand was die alles zo snel mogelijk afhandelde, die het lijk ophaalde en onder de aarde stopte. Netjes en zakelijk.

De Blums waren de eersten in Innsbruck. Ze leefden goed van de doden. Eerst Hagens vader, daarna Hagen en vanaf nu Blum. Alleen Blum, omdat ze haar voornaam haatte, omdat ze die niet verdragen kon, geen dag lang. *Brünhilde, laat de doden met rust. Brünhilde, hou op met ze te spelen. Brünhilde, steek je vinger niet in hun neuzen. Brünhilde.* Een naam die niets met haar te maken had, die ze haar hadden gegeven omdat Hagen Duitser was dan toegestaan, omdat hij van Wagner hield, de *Nibelungen*, omdat hij wilde dat zijn dochter in zijn wereld paste. *Brünhilde.* Een naam die ze uit haar leven had verbannen. Alleen nog maar Blum. Geen *Brünhilde*. Sinds ze zes-tien was, sinds ze was opgehouden Hagens kleine soldaat te zijn, sinds ze niet meer onvoorwaardelijk deed wat hij van haar vroeg. Sinds ze niet meer gehoorzaamde. Alleen Blum. Ze stond erop, of hij haar daar nu voor strafte of niet.

Blum. Ze kijkt naar de hemel. Ze zet de muziek harder, de boot wiegt heen en weer, in de verste verte is er niemand. Niemand die helpt, niemand die hun geschreeuw hoort. Niemand behalve zij. Naakt ligt ze daar. Bijna als een dode in de aflegkamer. Op de tafel, koud, levenloos, vanaf de tijd dat ze kon nadenken. Ze hielp haar vader, vrienden had ze niet. Het beroep schrikte de andere kinderen af. Dat haar vader met doden te maken had, en zichzelf ook, daarmee konden ze niet omgaan. Blum werd een freak, ze maakten grapjes over haar, ze sloten haar buiten, bespotten haar, spanden tegen haar samen. Blum leed. Altijd, een kindertijd lang, een hele jeugd. Ze verlangde naar een vriend, een vriendin, iemand met wie ze haar leven kon delen, met wie ze kon praten en lachen. Maar er was niemand, ze bleef alleen, ze had niets buiten haar ouders. Liefdeloze ouders. Een zwijgende moeder zonder omhelzingen en een vader die haar dwong dingen te doen waartoe geen kind verplicht zou moeten worden.

15 Vanaf haar zevende moest ze de doden verzorgen. *Je mag geen tijd verliezen, Brünhilde, een vroege vogel vangt veel wormen. Stel je niet zo aan, Brünhilde, ze zullen*

je heus niet bijten. Doe niet zo tuttig, zet je tanden op elkaar en hou op met huilen. Als je nu niet stil bent en doet wat ik je zeg, ga je in de kist. Heb je dat begrepen, Brünhilde? Er was geen tijd te verliezen, ze moest leren ermee om te gaan. Hij verlangde het onmogelijke van haar. Blum waste de haren van de doden, ze schoor ze, veegde bloed van hun lichamen en hielp bij het aankleden. Toen ze tien was, naaide ze voor het eerst een mond dicht. Toen ze weigerde, werd ze in de doodskist opgesloten. Talloze keren, urenlang in het donker, een klein kind, bang, alleen. Blum. Hagen brak haar wil, telkens opnieuw. Hoe ze erin moest gaan liggen, hoe hij het deksel vastschroefde. *Je laat me geen andere keus, Brünhilde. Wanneer hou je eindelijk op met je verzet? Ik heb geen andere keus, Brünhilde.* Deksel dicht. Een kind in een houten kist. Ze bleef liggen zolang ze kon, en ze had zo graag sterker willen zijn, maar ze was nog maar een kind. Hulpeloos onderging ze het, niemand die haar hielp, niemand die zich iets van haar tranen aantrok, van haar smeekbeden. *Ik wil het niet. Ik kan het niet. Alsjeblieft niet.* Kort voordat ze de naald door de kin van onderen in een mondholte stak. De draad door het dode vlees. Ze had alles gedaan, maar het was te weinig. Het maakte niet uit hoe ze ernaar verlangde, naar een aanraking, een blik die haar

zei dat haar ouders trots op haar waren. Blums huid bleef alleen. Haar verlangen bleef onvervuld, ze was nooit goed genoeg, hoe ze ook haar best deed. Ze was altijd maar een klein meisje. Hulpeloos, machteloos. De kleine Blum. *Laat me er alsjeblijft uit, papa. Sluit me alsjeblijft niet op. Niet weer in de kist, papa. Alsjeblijft niet.*

Het was straf en kwelling. Wat later routine werd was in het begin de hel. Elke aanraking, elke blik, de koude, dode huid die ze voelde. Duizendmaal waste ze ogen en monden uit, reinigde ze wonden. Bloed en maden kende ze, verminkte lijken, afgerukte lichaamsdelen, een kindertijd had ze niet, geen taart met kaarsjes, geen poppen die ze aan- en uitkleedde. Alleen de doden waren er. Grote, zware poppen, behaarde armen en benen, hoofden zo zwaar dat zij ze nauwelijks kon vasthouden, starre monden. Geen glimlach, geen aardig woord, helemaal niets. Alleen haar vader die haar opjoeg. Talloze lijken, gezichten, geslachtsdelen en uitwerpselen, dode mensen die om haar heen lagen en die maakten dat ze aan het werk moest. Een tienjarig meisje met rubberen handschoenen aan. En hoe haar moeder hen aan tafel riep. Alsof

Blum met vriendinnetjes in de tuin had gespeeld. *Het eten is klaar. Was jullie handen, papa's lievelingsmaaltje staat klaar.* Alsof alles normaal was, alsof alles goed was. Een lekker stukje vlees voor de vader, een verkeersslachtoffer voor Blum. Hagen die zijn volgeladen vork in zijn mond stak. Blum die aan kapot vlees dacht, aan oude, doorgelegen mannen, aan huid als papier, aan de urine en het bloed in de kamer naast hen, het vuil dat ze na het eten moest wegwassen. *Het is heerlijk, Herta, een gedicht, zoals altijd.* Blum die haar bord wegschoof.

Vanaf de tijd dat ze denken kon waren er doden. Ze kwamen in lijkwagens, transportkisten, direct uit hun bedden waarin ze voor altijd waren ingeslapen. Ze kwamen bloedend binnen, verminkt, na een hartinfarct, neergestoken, neergeslagen, na obductie. Ze kwamen zomaar in Blums leven, drongen haar kleine wereld binnen. Niemand vroeg haar of ze dat wilde. Of ze dat aankon. Ze lagen er gewoon, dode mensen op een aluminium tafel. In het begin angst-aanjagend, maar na verloop van tijd eerder stil en vredig. Blum sloot vriendschap met haar wereld, ze begon te accepteren dat ze geen keus had, dat ze

nergens anders naartoe kon. Dat ze de levenden moest vrezen, niet de doden. Het was een besef dat haar goeddeed. Met hen alleen te zijn. Zodra het mogelijk was, trok ze zich terug in de aflegkamer. De doden werden haar vrienden, ze praatte met hen. Blum was sterker dan zij. Zij kon beslissen wat er met hen gebeurde. Ze konden haar geen pijn doen, ongeacht hoe zwaar en groot ze waren. Ze bewogen niet meer. Ze ademden niet, hun armen en benen lagen er alleen maar. Het waren net poppen, grote, koude poppen waarmee ze speelde. Ze nam de doden in vertrouwen, vertelde hun alles, altijd. Verder zweeg ze. Geen woord tegen haar ouders, ze wilde haar rust, ze wilde niets weten. Ze deed gewoon wat er van haar werd gevraagd en trok zich terug. In haar wereld. Tot nu toe.

Blum. Zoals die zon brandt. Wat doet het goed dat ze eindelijk stil zijn. Met haar ouders op de zeilboot, zolang ze zich kon heugen. De jaarlijkse drie weken op het water, het terugkerende blauw. Het was altijd als een onwezenlijke tijd, een droom. Gewoon alleen maar mooi. Van Triëst naar Joegoslavië, Griekenland, Turkije, Spanje. Wekenlang op de boot, wekenlang was het

leven goed. Daar verheugde ze zich op. Het moment waarop het anker werd gelicht en de wind in de zeilen blies. Hagen die haar liet zien wat belangrijk was, hoe je moest sturen, hoe je een storm overleefde. Blum denkt terug aan alles wat ze geleerd heeft, en aan wat ze niet heeft geleerd. De eilanden, de wind en de ouders die zich zelfs tot een glimlach lieten verleiden. Omdat het vakantie was. Hun gezichten, anders zo gesloten, gingen open en soms had Blum zelfs het gevoel dat er sprake was van liefde, heel kort, een licht opflakkeren. Twintig jaar lang was het haar streven, wachtte ze erop, verlangde ze ernaar een heel normaal meisje te zijn, een jonge vrouw die meer kan dan alleen lijken verzorgen. Ze wil eindelijk leven, eindelijk beslissingen nemen.

Ze zal zich niet verroeren, wat er ook gebeurt, zich niet bewegen. Hier is alleen Blum, met de zon op haar huid. Ze negeert het geschreeuw en het geklop.

Twee zwemmende lichamen, vol wanhoop. Je ziet ze van bovenaf. Ze proberen zich vast te houden, hun nagels krassen nog altijd langs de scheepswand. Die goeie ouwe boot, het laddertje dat je naar boven kunt klappen, de ladder die

er niet is wanneer je erom schreeuwt. Hagen had erop gestaan om alles in de originele staat te laten, geen aanpassingen, geen voorzieningen voor noodgevallen. *Jullie hoeven het niet in je broek te doen, alleen idioten vergeten de ladder daarboven. Als me dat overkomt, mogen jullie me laten verzuipen.* Hoe eigengereid had hij geklonken, en hoe nietig en hulpeloos was hij nu. De grote Hagen en zijn Herta. Geen weg terug meer voor die twee. Ze waren gewoon zo in het water gesprongen, zonder na te denken, twee oude, liefdeloze mensen. Twee mensen met zwakke harten, ademloos, in paniek. Ze schreeuwen, ze krijgen water binnen. Al twee uur lang. Ze willen terug op de boot, langs de scheepswand omhoog. Ze proberen alles, watertrappelen, naast de boot zwemmen. Ze huilen, ze schreeuwen, ze slaan met hun vuisten tegen het hout. Ze roepen haar naam. *Brünhilde*. Steeds weer *Brünhilde*. Maar *Brünhilde* hoort hen niet, hoe hard ze ook schreeuwen, hoe ernstig hun vingers ook bloeden. Ze weten dat ze zullen sterven. Hagen en Herta. Ze weten het. Ze weten dat Blum hen hoort, dat ze boven ligt en niets doet. Dat ze alleen naar muziek luistert terwijl de boot ronddobbert. Ze glimlacht omdat ze weet dat het snel afgelopen zal zijn. Dat ze zullen ophouden met schreeuwen, dat eindelijk alles goed zal zijn.

Alles warm, bijna gelukkig. Alleen zij en de hemel zijn er nog. Verder niets. Eindelijk leven.

Meer dan drie uur in de felle zon. Haar huid brandt in stilte. Stilte. Ze hoort niets meer, geen kloppen. Niemand meer die haar zegt wat ze moet doen. Hagen en Herta voor altijd woordeloos. Niets meer, geen verleden, geen oud leven waarin ze terug moet. Blum gaat nu sturen. Ze zal de boot terugbrengen naar Triëst, ze gaat verbouwen, de oude lambrisingen uit het huis slopen. Ze gaat een nieuwe aula bouwen, een nieuwe aflegkamer, ze gaat het complete huis renoveren, tot in de verste hoeken. Alles wat aan die twee herinnert gaat op de vuilnisbelt. Blum. Ze is vierentwintig jaar. Ze gaat nu opstaan, zich aankleden en de kustwacht informeren. Ze gaat wanhopig melden dat haar ouders verdwenen zijn, spoorloos, zomaar, terwijl zij lag te slapen. En nadat ze een grote slok uit Hagens schnapsfles heeft genomen, zal ze op hulp blijven wachten. Steeds weer zal ze verbijstering veinzen via de radio, ze zal schreeuwen en huilen. Nu.